

(Изъ живота на Любенъ Каравеловъ)

Следъ като се опита да направи сина си помощникъ въ джелепството, единъ занаятъ много доходенъ, но и твърде труденъ презъ време на робскитъ години, които тежеха тогава надъ хубавата българска земя, копривщенскитъ джелепинъ Стойчо Каравела, следъ завръщането съ сина си отъ прочутия пиротски панаиръ на добитъкъ, видѣ, че намѣсто съ смѣтки, цѣлата тетрадка на Любена бѣше изписана съ стихове.

Детето се интересувахе по-силно за горитъ и планинитъ, презъ които минаваха, отколкото за добитъка, който закупваше баща му, за смѣткитъ и за работата, въ която искаше да го впрѣгне прочутия копривщенски търговецъ и доставчикъ на добитъкъ. И когато вечеръ търговцитъ на добитъкъ се събираха въ хана на приказка съ баща му, детето съ видимо удоволствие слушаше хубавитъ народни приказки, които понѣкога се изплъзваха отъ езицитъ на нѣкой словоохотливъ търговецъ подъ влиянието на силното вино. Нѣкои отъ тѣхъ младиятъ и неопитенъ търговецъ записваше отпосле подъ трептящата свѣтлина на лоената свѣщъ.

Тия увлечения на детето накараха Стойчо Каравела да изпрати Любена да се учи въ Елинския гимнасионъ въ Пловдивъ.

Настойникътъ на новия ученикъ бѣше единъ фанатизиранъ гъркоманинъ. Той не само мразеше всичко българско, но и самъ бѣше се отрекълъ отъ българския

си произходъ. Както учителитъ въ гимнасиона, така и той всѣки денъ съ една упорита настойчивость пълнѣха главата на ученика, че гръцката наука и езикъ правѣли българина по-ученъ и по-благороденъ. А самиятъ киръ Янко, родомъ отъ едно чисто българско балканско село, не знаеше гръцкия езикъ повече отъ нѣколко думи: киръ, кириосъ, калимера, калиспера и Кириосъ алейсомъ...

Но това гръцко благородство не му пречѣше никакъ да лъже и да краде съдружника си, единъ наивенъ българинъ, който имаше тази вина, че не бѣше гъркоманинъ.

Синътъ на копривщенския джелепинъ, който наистина искаше да се изучи, но никога не бѣше мислилъ, че това трѣбва да стане съ цената на неговото национално чувство, намрази и учителитъ си гърци и настойника си гъркоманинъ.

Една сутринъ, когато настойникътъ влѣзе въ стаята му, намѣри прозорецътъ отворенъ, а леглото му праздно. Надникна отъ прозореца и видѣ нѣколко деца да сричатъ надписа на единъ картонъ, закаченъ на пѣтната врата:

Онъ чуждо не яде —
само кога спи, не краде!...

Така бѣше си отмѣстилъ ученикътъ за накърненото му национално чувство...

Следъ пристигането на Любена въ Копривщица, бащата направи още единъ опитъ да привлече сина си въ търговията. Двамата отново започнаха да кръстосватъ България за добитъкъ. Но Любенъ продължаваше между смѣткитъ въ тевтера да пише стихотворения и да записва народни пѣсни и поговорки.

Презъ есенъта бащата и сина откараха купения добитъкъ въ Одринъ. Отъ тамъ Стойчо Каравела се завърна самъ съ слугитъ. Бѣше много доволенъ, че Любенъ се съгласи да остане да учи занаятъ при абаджията Стефанаки. Може би най-после то-

